

עפ"א 20264/08/23 - מדינת ישראל - עיריית חיפה נגד חלי דולב

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"א 20264-08-23 מדינת ישראל נ' דולב
לפני כבוד השופטת ישראלה קראי-גרון
המערערת
נגד
המשיבה
מדינת ישראל - עיריית חיפה
חלי דולב

ערעור על הכרעת הדין של בית המשפט לעניינים מקומיים בחיפה (כב' השופט א' קאופמן)

מיום 30.7.2023 בח"נ 54414-04-23

פסק דין

מבוא

1. זהו ערעור על הכרעת דינו של כב' השופט אבישי קאופמן מבית המשפט לעניינים מקומיים בחיפה, בתיק ח"נ 54414-04-23 (להלן: "ההליך") שניתנה ביום 30.7.2023 (להלן: "הכרעת הדין").
2. הכרעת הדין ניתנה בהליך שהחל בעקבות הודעת תשלום קנס לרכבה של המשיבה, שהוצאה ביום 18.1.2023. זאת בגין העובדה כי רכבה של המשיבה חנה במקום אסור, בניגוד לתמרור חניית נכה על פי מספר רישוי המיועד לחנית רכב ספציפי.
- מאחר ובקשת המשיבה לביטול הקנס מיום 19.1.2023 נדחתה, במענה שנשלח אליה על ידי המערערת ביום 19.2.2023, הודיעה המשיבה כי היא מבקשת להישפט. בהתאמה נקבע דיון בעניינה ליום 30.7.2023.
3. בדיון, שקדם למתן הכרעת הדין בבית משפט קמא, טענה המשיבה כי החניה המדוברת היא חניית נכה של בן זוגה, שהיא משמשת מלווה שלו. המשיבה הסבירה בבית משפט קמא ובדיון שנערך בפניי כי היא ובן זוגה ביקשו לאשר שימוש בחניה אחת לשני הרכבים, של בן זוגה ושלה, מאחר והמשיבה משמשת מלווה של בן הזוג, שהוא נכה צה"ל. נטען כי בני הזוג, שגרו קודם בטבריה, עברו להתגורר בקרית חיים כדי להיות קרובים לבית הלוחם, שם מקבל בן הזוג טיפולים.
- עוד הסבירה המשיבה בדיון שנערך בפניי כי בטבריה כן אושר לשני בני הזוג להשתמש באותה חניית נכה עבור שתי מכוניות (לא בו-זמנית כמובן), ולכן תהו מדוע לא ניתן הדבר בחיפה. נטען כי לבני הזוג יש צורך בשתי מכוניות, למרות שהמשיבה משמשת מלווה של בן הזוג הנכה, משום שהמשיבה אינה יכולה לנהוג ברכב הגבוה של בן זוגה.
4. במסגרת הדיון בבית משפט קמא המליץ כב' השופט קאופמן למערערת לחזור בה מהאישום ולבטל את הקנס. המלצת בית המשפט קמא נדחתה, ואולם המערערת הותירה שאלת גובה הקנס לשיקול דעת בית המשפט קמא.
5. עוד יצוין כי בבקשת המשיבה לביטול הקנס, שקדמה לדיון בבית משפט קמא והופנתה אל המערערת,

טענה המשיבה (כאמור בטופס ערעור דוח חניה באינטרנט שהוצג לעיוני) כי היא ובן זוגה חשופים להתנכלות מצד שכניהם מאז בואם להתגורר במקום מגוריהם החדש בחיפה, וכי מתן הדוח היה המשך להתנכלות זו, כאשר השכנים הזמינו פקח וזה נתן דוח, מבלי לבדוק כי מדובר בחניית נכה, ולרכב שחנה במקום היה תו נכה. נטען כי ההתנכלות מתבטאת גם בחסימת מקום החניה, המיועד כאמור לנכה, על ידי השכנים.

6. תשובת המערערת לערעור המשיבה, שקדם לניהול ההליך בבית משפט קמא, שגם היא הוצגה בפניי, הייתה כי הדוח שנערך נרשם כדין ואין עילה לביטולו. עוד הוסיף נציג המערערת בתשובתו לערעור המשיבה אליו כי:

"עם כל ההבנה לטענותיך, לא נוכל להשלים עם חניה בניגוד לחוק".

הכרעת הדין:

7. בהכרעת דינו קבע בית המשפט קמא כי:

א. המשיבה החנתה את רכבה, הנושא תו נכה, בחניה המיועדת לרכב אחר של נכה.

ב. בהתאם לשינוי מדיניות משרד הרישוי רשאי נכה היום להחנות שתי מכוניות נושאות תו נכה במקום שהוקצה לחניית רכב נכה שברשותו, והחניה איננה מיועדת רק למכונית אחת בעלת מספר ספציפי, כפי שהיה בעבר. כך בעבר היה ניתן תו נכה, ובעקבות כך היה מונפק תמרור לחניית נכה עם מספר ספציפי, ואולם מדיניות זו שונתה.

בנסיבות אלו, לאור שינוי המדיניות, סבר בית המשפט קמא כי כיום אין מניעה להקצאת חניה ספציפית לנכה, שתכלול אפשרות להחנות באותה חניה אחד משני כלי רכב, שכל אחד מהם נושא תו נכה.

משכך קבע בית המשפט קמא כי בנסיבות העניין לא בוצעה עבירה, והדוח מבוטל.

טענות המערערת:

8. המערערת לא השלימה עם הכרעת הדין וסברה כי בפניה המקרה הנכון והעקרוני להשיג בימים אלו על קביעת בית המשפט קמא. ניסיונות בית משפט זה להבין מה עקרוני במקרה דנן, ומדוע בעת הזו היה מקום להגיש השגה על הכרעת הדין, ומדוע לא יתייתר הצורך בדיון בהליך זה, לא צלחו, כאשר הסבר ממשי וסביר לתהיות אלו לא ניתן.

משכך, ומשלא הושגה הסכמה בדיון הלא פורמלי שהתקיים בהסכמת הצדדים, נוהל דיון ויש צורך במתן הכרעה.

9. בהודעת הערעור טענה המערערת כי:

א. לא היה מקום לקבוע כי לא בוצעה עבירה ולהורות על ביטול הדוח, משום שהמשיבה הודתה כי ביצעה עבירה בדיון בבית משפט קמא.

ב. לא היה מקום להורות על ביטול הדוח ועל כך כי בנסיבות העניין לא בוצעה עבירה, משום שלא נשמעו ראיות ולבית משפט קמא לא הייתה כל סיבה לקבוע את שקבע, כאשר עסקינן בתמרור שהוצב כדין ובמשיבה שהודתה בביצוע העבירה.

יובהר כי ב"כ המערערת, הן בהודעת הערעור והן בדיון בפניי, לא הבהירה אלו ראיות נוספות היה בכוונתה להמציא,

ומדוע היה צורך בקביעת ההליך בבית משפט קמא לשמיעה, וכיצד הייתה היא מצליחה לסתור את קביעת בית משפט קמא בפסק דינו דווקא באמצעות הבאת ראיות. זאת בוודאי כאשר אין מחלוקת שבית משפט קמא לא קבע בהכרעת הדין שהתמרור הרלוונטי לא הוצב כדין.

ג. בית המשפט קמא יכול היה לתת החלטה מקדמית ולהגיע לתוצאה זהה, בהתאם לסעיף 149 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] תשמ"ב-1982 (להלן: "**החסד"פ**"), ואולם אז היה עליו לבטל את כתב האישום ולא את הדוח, כפי שעשה.

שוב אציין כי טענה זו מוזרה בעיניי, משום שבאופן תדיר טוענים באי כוח המערערת בפניי, בהליכים אחרים, כי קיימת זהות בין דוח ובין כתב אישום, ובמקרה שמוצא דוח ומבוקש להישפט, פטורה המערערת מהגשת כתב אישום, ויש לראות את הדוח ככתב אישום.

משכך ברור כי בהכרעתו ביצע בית משפט קמא בדיוק את שטוענת המערערת באופן תדיר שהיה עליו לעשות, בהתאם לסעיף 148 לחסד"פ, וביטל את הדוח במובן של ביטול כתב האישום.

ד. בפני בית משפט קמא לא הועלתה כל טענה מקדמית, ולכן לא היה מקום שיפעל בהתאם לסעיף 149 לחסד"פ, והיה עליו לפעול רק בהתאם לנדרש בסעיפים 156 ו-159 לחסד"פ, לקבוע את התיק לשמיעת ראיות ורק לאחר מכן לתת הכרעת דין מנומקת.

בטיעון זה כאמור לא הובהר אלו ראיות ביקשה המערערת להביא ואלו עובדות לא הוסכמו בין הצדדים, ומדוע היה על בית משפט קמא לקבוע דיון נוסף לשמיעת ראיות, ולהביא בכך לבזבז זמן שיפוטי.

יתר על כן, הפניית ב"כ המערערת לסעיפים 156 ו-159 לחסד"פ תמוהה, משום שאלו נועדו לחול על מצב שבו נאשם לא מודה בעובדות שיש בהן כדי להרשיעו באישום המיוחס לו, או שהודה ובית משפט לא קיבל את הודאתו, ואף אחד ממקרים אלו לא התרחש במקרה דנן.

ה. בית משפט קמא חרג מסמכותו בהכרעת הדין, משום שעל פי האמור בסעיף 229 לחסד"פ, הסמכות לבטל דוח היא רק של תובע, ואין לבית משפט סמכות לעשות כן.

גם טענה זו תמוהה, משברור כי סעיף 229 לחסד"פ עוסק בפרק הדין בסדרי דין מיוחדים בעבירת קנס, ואכן סעיף 229(ג) מאפשר לתובע לבטל הודעת קנס, אם למשל (דבר המתאים למקרה דנן) הוא סבור כי נסיבות העניין בכללותן אינן מתאימות להמשך קיום ההליכים.

אין בסעיף 229 לחסד"פ דבר המעיד כי המחוקק התכוון לשלול מהערכאה, שנועדה לדון בכתב אישום המוגש על עבירות קנס, את סמכותה לבדוק התנהלות המאשימה ואת סמכותה לבטל את כתב האישום (=הדוח) במקרה המתאים. גם לא נשללה בסעיף זה סמכות הערכאה המבררת לקבוע כי אין מקום לדון בדוח. שהרי בסעיף 149 לחסד"פ נקבע כי במסגרת דיון מקדמי על השופט הדין בהליך מוטלת חובה לייעל הליכים, ובמסגרת זו עליו לדון גם בטענה לפיה "**הגשת כתב האישום או ניהול ההליך הפלילי עומדת בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית**". במקרה וכך הדבר, מוסמך השופט לבטלו. עניין זה סותר את טענת המערערת כי לא היה זה בסמכות בית המשפט קמא לבטל את כתב האישום (=הדוח).

באופן דומה, בסעיפים האמורים בסימן ד' לחסד"פ, סעיף 143 ואילך, מוקנית לבית המשפט, הדן בכתב אישום, סמכות לערר מיוזמתו טענות, לברר מיוזמתו עניינים ולבחון האפשרות לצמצם מחלוקות עובדתיות או משפטיות, כולן או מקצתן.

משכך, טענה כי יש לצמצם סמכות זו של בית המשפט ולהגבילה לדיון בטענות מקדמיות בלבד שמעלה הנאשם, אינה עולה בקנה אחד עם האמור בחוק, תכליתו והצורך לייעל הליכי משפט ולחסוך בזמן שיפוטי.

1. בית המשפט קמא טעה בקביעתו בנוגע לרלוונטיות של שינוי מדיניות משרד הרישוי, המאפשרת כיום לנכה להחזיק בשתי מכוניות נושאות תו נכה. נטען כי שינוי זה אולי רלוונטי לשאלת הנפקת תו חניה, דבר שבסמכות משרד הרישוי, אך אינו רלוונטי להקצאת מקום חניה תוך גריעתו מהציבור, דבר שנעשה על ידי רשות תמרור עירונית. נטען כי במקרה דנן החוק הרלוונטי הוא חוק חניה לנכים תשנ"ד-1993 (להלן: "**חוק חניה לנכים**"), שסעיף 4ד(א) שלו מורה על הקצאה לרכב מזכה אחד.

במקרה דנן הוקצה מקום חניה לרכב בעל תו נכה השייך לנכה, שהוא בן זוגה של המשיבה, והרכב שחנה באותו מקום, הגם שהוא נושא תו נכה, אינו בבעלות בן הזוג הנכה ולכן לא היה זכאי להחנות במקום שהוקצה לכך.

גם כאן נדמה שב"כ המערערת נפלה לכלל טעות בטיעוניה, שהרי אין מחלוקת, וכך גם הבהירה המשיבה, הגם שלשני בני הזוג מכוניות עם תו נכה, אין הם מבקשים או בפועל עושים שימוש בחנית נכה נוספת, והם אינם מבקשים להקצות להם על חשבון הציבור שני מקומות חניה. בקשתם היא, לאור הנסיבות המיוחדות שלהם, לאפשר לשני רכבים בעלי מספר רישוי שונה, שניהם בעלי תו נכה ממשרד הרישוי, להחנות באותו מקום חניה שהוקצה על ידי רשות התמרור. בכך לא ייזק הציבור, שהרי לכאורה יכולה הייתה המשיבה לבקש להקצות גם עבור רכבה חניה נוספת, והיא לא עשתה כן.

טענתה של המשיבה היא רק שיש לבני הזוג צורך להשתמש עבור הנכה ברכב נוסף עם תו נכה, משום שבן הזוג נדרש לליווי אותו היא מבצעת, ואין ביכולתה לעשות כן ברכבו של בן הזוג, שהוא רכב גבוה שאסור לה לנהוג עליו.

2. פסיקת בית המשפט קמא אינה עולה בקנה אחד עם פסיקה (ח"נ 18-08-47274) המכירה בשוני בין משרד הרישוי המקצה תו נכה ובין רשות התמרור, שבסמכותה להקצות חניה בתמרור לרכב נכה ספציפי, וזאת תוך התחשבות בציבור כולו. שהרי יש לזכור כי הקצאת מקום חניה שמור לנכה גורעת מאפשרות החניה של כלל הציבור, ולכן מקום החניה מוקצה לרכב ספציפי, כאשר אין לנכה זכות להעביר זכאות זו לאחר.

יובהר שוב, החשש מפני העברת מקום החניה המוקצה לאחר, איננו רלוונטי לענייננו, שהרי הוכח כי בנסיבות המקרה דנן אין שום חשש לסחר במקום חניה, או להעברה שלא כדין את הזכאות לחנות במקום חניה המוקצה לנכה ספציפי, לאחר. הוכח כי במקרה דנן מדובר בחניית רכב המשמש לשירות הנכה שבעבורו הוקצה מקום החניה, כאשר במקום מגורים קודם של אותו נכה (בן זוגה של המשיבה) או ברשות עירונית סמוכה (הרחוקה רחוב אחד ממקום החניה הרלוונטי), קיימת אפשרות לשני כלי רכב המשמשים את הנכה להחנות באותו מקום חניה מוקצה לנכה, אם שניהם נושאים תו נכה. לא הובהר מדוע עיריית חיפה איננה מתירה זאת.

בדקתי את הפסיקה אליה הופניתי על ידי ב"כ המערערת בטיעוניה, ולטעמי אין הפסיקה הנ"ל רלוונטית לענייננו, שהרי במקרה שנדון בפסק הדין אליו הופניתי הרכב שחנה בחניית הנכים לא נושא תו נכה, בניגוד למקרה שבפניי, כאשר לשני הרכבים תו נכה.

כמו כן בסעיף 8 לפסק הדין אליו הופנית, מכיר כב' השופט סעדון בפירוש באפשרות, כמו שמבוקש במקרה כאן וכמו שנהוג ברשויות מקומיות אחרות (טבריה וקריית מוצקין), שבאותו מקום חניה שהוקצב, יותר להחנות שני כלי רכב ששניהם נושאים תו נכה. בפסק הדין הנ"ל ובאסמכתאות המוזכרות בו הושם דגש על העובדה כי הקצאת מקום חניה צריכה להתאים לצרכי הנכה, ולא תקנה זכות נוספת לנכה. והרי במקרה דנן צרכי הנכה חייבו שימוש ברכב של המשיבה המלווה אותו, שגם לו יש תו נכה, והפעולה שביצעה המשיבה עובר להוצאת הדוח לא נתנה לבן זוגה הנכה זכות נוספת.

עוד אבהיר כי פסק הדין אליו הופנית לא עסק בעיר חיפה (באזור קרית חיים) אלא בעיר תל אביב, ואין להשוות בין צרכי החניה השונים בשתי הערים ובצרכי הציבור השונים בשני המקומות, בהם יש להתחשב. זאת במיוחד כאשר במקרה דנן עסקין בנכה שעבר להתגורר במקום מטבריה, כדי להיעזר בשירותי בית הלוחם באזור.

10. במענה לטענות המערערת, טענה המשיבה שייצגה את עצמה כי:

א. בן זוגה הוא נכה צה"ל הלום קרב שהיא משמשת מלווה שלו מספר שנים, והליווי כרוך בשימוש ברכב זמין למתן מענה מידי ופנוי לצרכיו של בן הזוג. רכבה של המשיבה הוא הרכב הנותן מענה יעיל כזה, משום שהמשיבה אינה יכולה לעשות שימוש ברכבו של בן הזוג, שהוא גבוה ואסור לה לנהוג בו.

ב. בני הזוג עברו להתגורר בקרית חיים מטבריה כדי לאפשר לבן זוגה של המשיבה לקבל שירותים המוענקים בבית הלוחם בחיפה.

בטבריה כן ניתן היה להחנות במקום חניה מוקצה לנכה ספציפי שני רכבים, אם לשניהם תו נכה.

ג. באזורים סמוכים למקום החניה הרלוונטי לדוח מושא ההליך, כמו קרית מוצקין, כן קיימת אפשרות לסימון שני רכבים שיעשו שימוש באותו מקום חניה מוקצה, אם לשניהם תו נכה.

ד. פסיקת בית המשפט קמא נכונה וצודקת, ואין להתערב בה.

ה. חנית רכב המשיבה במקום החניה שהוקצה לרכב של בן זוגה אינו גורע באופן לא מידתי מאפשרות דיירי הרחוב לחניה ציבורית, שהרי אין עסקין בבקשה להקצות מקום חניה נוסף לרכב נכה, עבור נכה נוסף בעל תו נכה. עסקין בבקשה כי במקום החניה שהוקצה לרכב נכה יחנו לסירוגין שני רכבים בעלי תו נכה, והכול באישור הנכה ולמטרותיו.

ו. מבוקש להורות לעירייה לאשר לשני הרכבים להחנות במקום החניה הרלוונטי.

יובהר כי סעד זה איננו אפשרי בהליך שבפניי, שהוא הליך ערעור, והסעד המבוקש ראוי שיתבקש בפנייה ישירה לעירייה, ובאם הפנייה תיתקל בסירוב, בנקיטת הליך מינהלי.

כדי לסייע, מאחר ומדובר בבן זוג נכה צה"ל ובבת זוגו שאיננה מיוצגת, יועבר פסק דין זה ופסק הדין של הערכאה קמא ללשכה המשפטית של ארגון נכי צה"ל וללשכה המשפטית של משרד הביטחון, שמא אלו יוכלו לסייע ולהביא לאחידות המדיניות לעניין אישור חניה לשני רכבים המשמשים את הנכה ומלווה שלו, במקום חניה אחד שהוקצה לרכב ספציפי, במקרה בו מדובר בשני כלי רכב הנושאים תו נכה.

אין באמור בפסק דין זה כדי לקבוע עמדה כלשהי בסוגיה, ומטרתו להביא לתשומת הלב את השוני במדיניות הקיים בין רשויות מקומיות שונות (חיפה מול טבריה או קרית מוצקין).

ניהול ההליך:

11. כאמור ביום 19.11.2023 נקבע מועד לדיון בהשגת עיריית חיפה. בתחילת הדיון ובהסכמת כל הצדדים ניהלתי בהסכמה דיון לא פורמלי, במטרה למצוא פיתרון מוסכם, אשר ייתר את הצורך במתן הכרעה בהליך כאן, שלדעת ב"כ המערער יש לו חשיבות עקרונית.

משכשלו המאמצים שמעתי את טיעוני הצדדים, אשר חזרו על טיעונים קודמים והוסיפו, כדלקמן:

12. ב"כ המערער טענה כי:

א. טופס ערעור על דוח חניה ותשובת המערער לערעור הוגשו רק בהליך כאן, ולא הוגשו בבית משפט קמא, זאת משום שלא נוהל הליך שמיעת ראיות בבית משפט קמא.

ב. לא הייתה לבית משפט קמא סמכות לבטל דוח מכוח סעיף 229 לחסד"פ, ובית המשפט קמא עשה כן שלא כדיון, ומבלי שנטענו טענות מקדמיות על ידי המשיבה. ב"כ המערער בטיעונה זה לא התייחסה לעובדה שעסקינן במשיבה שלא הייתה מיוצגת בהליך בבית משפט קמא, וגם לא בבית משפט זה.

ג. אכן גם על פי הפסיקה דוח הוא כתב אישום, ובדרך כלל לא מוגש כתב אישום נוסף, מקום בו מוגשת בקשה להישפט על סמך דוח שהוצא.

עם זאת במקרה דנן בית המשפט קמא שגה בקביעתו לפיה הוא מבטל דוח, משום שהוא עירב שלא כדיון בין שני נושאים: תו חניה לנכה המוצא ע"י משרד הרישוי, והקצאת מקום חניה, פעולה המבוצעת ע"י רשות התמרוך. השוני במדיניות עליו דיבר בית המשפט קמא בפסק דינו חל רק במשרד הרישוי, ואין לו רלוונטיות לפעולת רשות התמרוך, שם מוקצה רק מקום חניה אחד לרכב ספציפי.

ד. הטענות העובדתיות שנטענו בערעור המשיבה על דוח החניה, שנשלח לעיריית חיפה, לא נבדקו. כל שנבדק הוא רק מה מותר ומה אסור על פי החוק. משכך אין מחלוקת כי המשיבה מסייעת לבן זוגה הנכה, וכי גם לרכב הרלוונטי יש תו נכה. עם זאת הערעור של המשיבה לעירייה נדחה מטעמים עקרוניים, גם בשל רצון המערער להילחם בתופעה בה נתקלה של מסחור במקומות חניה לנכים, ולכן סבר בודק הערעור מטעם עיריית חיפה כי זו איננה יכולה לסטות מהוראות החוק. לא הוכח שבמקרה דנן נעשה מסחור במקום החניה.

יער כבר עתה כי לאור טיעונים אלו, לא ברור מדוע לדעת ב"כ המערער היה צורך בקיום הליך שמיעת ראיות, בטרם יגיע בית המשפט קמא לתוצאה אליה הגיע בהכרעת דינו.

ה. במקרה דנן ראוי היה לא להיענות לפניית המשיבה לבטל הדוח, כי האינטרס הציבורי המשמעותי במקרה דנן הצדיק הוצאת הדוח, משום שהתנהלות המשיבה גורעת חניה מהציבור.

ו. הוצאת הדוח הייתה בשל תלונות שכנים. בן זוגה הנכה של המשיבה התלונן כי שכנים מחנים בחניית הנכים שלו, והיו תלונות הדדיות לפיהן אם לבת הזוג מותר להחנות בחניית הנכה, המיועדת למספר רישוי ספציפי, גם לשכנים מותר, ועל פי החוק אין הבדל בין השכנים ובין בת הזוג, היא המשיבה.

יער כבר עתה כי טיעון זה תמוה ביותר, שהרי אין מחלוקת שבת הזוג, המשיבה כאן, משמשת מלווה לנכה ומסייעת לו, דבר שאינו רלוונטי לשכנים האחרים של הנכה, בן זוגה של המשיבה. כמו כן לא נטען ולא הוכח שרכבי השכנים היו בעלי

תו נכה.

ז. במקרה דנן נטלו המשיבה ובן זוגה את החוק לידיהם, והוסיפו ידנית את מספר הרישוי של רכבה של המשיבה לשלט הרלוונטי, משכך ועדת החריגים בעירייה סירבה לדון בבקשה להתיר למשיבה להחנות את רכבה באותה חניה.

כמו כן נטען כי פעולת ועדת החריגים אינה רלוונטית להליך כאן.

גם טיעון זה תמוה, משום שיש בו הענשה לא רלוונטית המונעת שירות המגיע לאזרח, רק משום שזה עשה מעשה שאינו עולה בקנה אחד, לדעת העירייה, עם אופן התנהלות תקין, והכול ללא מתן הזדמנות לשימוע. ספק אם לוועדת חריגים הסמכות לעשות כן ולמנוע, כעונש, שירות מאזרח.

13. המשיבה טענה כי:

א. מיד עם מעברה יחד עם בן זוגה הנכה להתגורר בקרית חיים, היא הגישה בקשה להוסיף מספר רישוי נוסף למקום החניה המוקצה.

ב. אין למשיבה יכולת לנהוג ברכבו של בן הזוג.

ג. הקצאת מקום החניה יצר סכסוכי שכנים, ולכן המספר של רכב המשיבה, שהוסף לשלט, הוסר על ידי המשיבה ובן זוגה. משכך נראה שהמניעה בגינה לא דנה ועדת החריגים של העירייה בבקשת המשיבה ובן זוגה, הוסרה.

ד. עוד ביום 31.7.2023 הוגשה בקשה נוספת לוועדת חריגים, לאחר הסרת מספר הרישוי, וטרם התקבלה תשובה.

בן זוגה של המשיבה ביקש להוסיף טיעונים מטעמו בדיון, ובקשתו התקבלה. מטיעונו הוברר כי גם הקצאת מקום החניה לרכבו נתקלה מלכתחילה בקשיים, בשל סכסוכי שכנים וצורך בהמצאת אישורים. כמו כן טען בן הזוג כי פקיד ברשות התמרור ענה לו בעל פה, לבקשתו להוסיף מספר רכב נכה אחר לתמרור, כי לא תהיה בעיה לאשר את בקשתו.

כמו כן תיאר בן הזוג קשיים עם שכנים החונים בחניה שלו ברכבים שאינם נושאים תו נכה.

14. בסיום הדיון ניתנה ארכת מועד לב"כ המערערת לעדכן את בית המשפט בדבר תוצאת הטיפול בבקשת המשיבה ובן זוגה לוועדת חריגים.

ביום 20.11.2023, התקבלה הודעת עדכון מטעם ב"כ המערערת, שפירטה את הקריטריונים להקצאת מקום חניה ייעודי לנכה באמצעות תמרור עליו מוצג מספר רישוי אחד. עוד נכתב כי היתר להוספת מספר רישוי לשלט כן ניתן, למשל במקרה של שני הורים המסיעים ילד נכה, בכפוף להצגת אישורים רפואיים ובמקרים בהם לא קיימת מצוקת חניה קשה לתושבים.

במקרה דנן קיימים סכסוכי שכנים, משום שלטענת השכנים בן זוגה של המשיבה שומר את מקום החניה המוקצה לו עבור בני משפחתו, ומחנה את רכבו במקום השמור לחניית שאר הדיירים. כאמור, העירייה לא בדקה טענות עובדתיות של המשיבה, של בן זוגה או של השכנים.

בקשת המשיבה, לאשר לה להחנות את רכבה במקום החניה שכבר הוקצה, נשלחה רק לאחר הדיון בבית משפט קמא, ונדחתה, ולכן אין מקום שוועדת החריגים תשוב ותדון בעניין. בהודעה מאוחרת הובהר כי פניית המשיבה לוועדת חריגים

והתשובות נעשו במייל ובטלפון, ואין לכך תיעוד, ואולם כרגע אין בקשה חדשה בפני ועדת חריגים.

יובהר כי במייל של גברת זנדברג כרמלית מיום 21.11.2023 זו הודתה כי לא נשמר בידיה המייל שנשלח למשיבה במענה לפנייתה מיום 31.7.2023, אם כי גם גב' כרמלית זוכרת שלא הוגשה בקשה בצירוף אישורים, אלא הייתה זו התכתבות בנוגע לתלונות שכנים.

לא ברור על מה מסתמכת גב' כרמלית זנדברג בטיעוניה, וכיצד היא זוכרת את המקרה הספציפי ונסיבותיו, שעה שהיא עצמה טוענת שהמייל הרלוונטי נמחק בשל עומס במיילים.

במענה השיבה המשיבה כי המקרה שלה ושל בן זוגה חריג, ומצדיק מתן אישור גם לרכב הנושא תו נכה הרשום על שמה להחנות באותו מקום חניה המוקצה לנכה עם מספר ספציפי.

כמו כן לתשובה צורף המייל שנשלח לעירייה על ידי המשיבה ביום 8.3.2021, ואשר טופל על ידי גב' כרמלית זנדברג. למייל צורפו אישורים נדרשים.

הטענה כי בן זוגה של המשיבה מחנה את רכבו על המדרכה ושומר את מקום החניה שהוקצה לו לבני משפחתו, אינה נכונה ומופרכת.

התנהלות המערערת גורמת עוול לנכה ולמשיבה במיוחד בימים הנוכחיים, שעה שהמצב הביטחוני משפיע באופן חריג על בן הזוג, שהוא נכה הלום קרב.

המשיבה נמצאת בעיצומו של תהליך איסוף חומר להגשת בקשה להקצאת מספר נוסף.

עם זאת התקבל איום מרשות התמרור, באמצעות גב' כרמלית זנדברג, כי אם תלונות השכנים יימשכו, תידחה הבקשה, ובנוסף תתקבל החלטה להסרת עמוד החניה הקיים. יש מקום לבדוק טענה זו.

דין והכרעה

15. לאחר שעיינתי בכל החומר הרלוונטי ושמעתי טיעוני הצדדים, נחה דעתי כי דין הערעור להידחות, וכך אני מורה.

כמו כן אציין כי לאור העובדות שהתגלו, אגב הטיפול בהליך בפניי, ראוי להוסיף מספר הערות שיחייבו את נציגי המערערת לבדוק את העובדות שנטענו על ידי המשיבה, הן בנוגע לאופן הבדיקה והטיפול בבקשות המשיבה ובן זוגה הנכה, הן בנוגע לאופן בדיקת תלונות השכנים, הן בנוגע לבדיקת אפשרות מתן היתר חניה לרכב נכה נוסף במקום שהוקצה לרכב עם תו נכה ספציפי. כן יש לבדוק טענות בנוגע לאיום שנטען כי הושמע, בדבר האפשרות לבטל כליל את הקצאת החניה.

16. יובהר, עסקינן בערעור שהוגש על ידי עיריית חיפה כנגד הכרעת הדין של בית המשפט קמא, שהורה על ביטול כתב אישום שהוצא נגד המשיבה, בגין עבירה של חניית רכב נכה במקום חניה מוקצה לנכה, שהוא בן זוגה של המשיבה. זאת רק בגלל שמקום החניה הוקצה לרכב ספציפי, ורכב עם תו נכה של המשיבה, הנושא מספר רישוי אחר, חנה במקום.

אין מחלוקת כי המשיבה משמשת מלווה לבן זוגה שהוא נכה צה"ל מוכר, הלום קרב שעבר מטבריה להתגורר בקרית חיים כדי להיות יכול ליהנות משירותים בבית הלוחם בחיפה שמוענקים לנכי צה"ל כמוהו, ולא מוענקים בטבריה.

מבחינה משפטית וכפי שכבר תואר לעיל, לא מצאתי ממש בטיעוניה המשפטיים של ב"כ המערערת, ולטעמי הכרעת הדין של בית המשפט קמא נכונה, סבירה, הגיונית, מנומקת ואין להתערב בה. היא ניתנה במסגרת שיקול הדעת של

הערכאה המבררת, ושיקול דעת זה הופעל באופן נכון וראוי.

לו היה מקום שערכאת הערעור תחליף שיקול דעת הערכאה המבררת בשיקול דעתה, ולו נדרשתי לדין מלכתחילה בהליך, הייתי מגיעה למסקנה זהה.

17. שוכנעתי כפי שכבר תואר לעיל כי:

א. בית משפט קמא במקרה דנן ביטל כתב אישום ולא דוח, ולכן אין כל רלוונטיות להפניה לסעיף 229 לחסד"פ.

ב"כ המערערת בעצמה הודתה כי בהליך שהתקיים בבית משפט קמא כתב אישום ודוח הם היינו הך.

ב. אין באמור בסעיף 229 לחסד"פ כדי לייתר סמכות בית המשפט הדן בכתבי אישום המובאים בפניו להורות כי דין כתב האישום להתבטל, סמכות זו שמורה לבית המשפט ולא רק לתובע, והיא נובעת מהאמור באופן כללי בחסד"פ ומסמכות בית המשפט לנהל דיון מקדמי ולייעל הדיון. שהרי במסגרת ניהול דיון מקדמי שמורה לבית המשפט הדן בעניין היכולת לבדוק בין השאר האם ניהול ההליך עולה בקנה אחד עם עקרונות הצדק וההגינות המשפטית.

ג. אין כל מניעה כי בית המשפט קמא יעלה מיוזמתו טענות מקדמיות, ואין אפשרות זו שמורה רק לצדדים או לנאשם. סמכות זו היא צורך של ממש, משום שעל בית המשפט להבהיר את הנדרש לנאשם, להבהיר הסוגיה השנויה במחלוקת בין הצדדים, ולהביא לייעול הדיון.

בוודאי נכון הדבר כשמדובר בנאשם כמו במקרה דנן, שאינו מיוצג, ובנסיבות שהוכחו, שאין לגביהן מחלוקת, לפיהן הן המשיבה והן בן זוגה מחזיקים בשני רכבים שהוצא לשניהם תו נכה, המשיבה משמשת מלווה לבן זוגה שהוא נכה צה"ל והלום קרב, וחניית רכבה בחניה שהוקצתה לנכה נעשית לצורך הטיפול בו, כאשר לא נעשה שימוש כפול בחניות.

ד. במקרה דנן לא היה צורך בניהול ובשמיעת ראיות. בפועל אין עובדות שנויות במחלוקת בין הצדדים, רלוונטיות לדיון שהתקיים בבית המשפט קמא.

ה. קביעת בית המשפט קמא נכונה, גם אם קיים שוני בין מדיניות משרד הרישוי בהקצאת מקומות חניה לנכים, ובין מדיניות רשות התמרור של המערערת. בית המשפט קמא בצדק גרס כי יש ללמוד מהשינוי שחל במדיניות משרד הרישוי, על הצורך לשנות מדיניות רשות התמרור הרלוונטית בעיריית חיפה. כך, בהתאמה, ראוי לבדוק אפשרות להביא במקרים הראויים כמו במקרה דנן להגמשת המדיניות, וכך לאפשר לשני כלי רכב הנושאים תו נכה, המשמשים שניהם לטיפול בנכה ולליווי, להחנות באותו מקום חניה שהוקצה לצרכי הנכה הספציפי. שהרי לעניין זה אין הבדל בין נסיבות המקרה דנן ומקרה בו שני הורים מטפלים בילד נכה.

בוודאי נכון הדבר משאין מחלוקת שמדיניות כזו אומצה גם על ידי רשויות של עיריות סמוכות, כמו קרית מוצקין, או רשויות אחרות כמו טבריה.

ו. יש לבחון ולברר אופן טיפול המערערת בבקשות המוגשות לה בענייני נכים בכלל ובמקרה הספציפי בפרט, לאור המתואר בנוגע לאופן הטיפול בבקשת המשיבה ובן זוגה. יש לדון בכל מקרה ולנסות, מקום בו קיימת אפשרות, לדון בבקשה לאשר חריג בענייני חניה, ולהימנע מסירוב לקיים דיון הכרחי כזה, רק בשל רצון להעניש אזרח שנזקק לשירות העירייה. יש לבדוק טענות כי כך נעשה במקרה דנן. עוד יש לבדוק ולברר אופן שמירת מידע רלוונטי ברשות הרישוי, החניה והתמרור, בנוגע לפניות אזרחים למערערת ואופן הטיפול בפניות אלה.

ז. בוודאי נכון הדבר במקרה דנן, שבו נוהל הליך אשר גרם עוגמת נפש, בזבז זמן לנכה הלום קרב. זה נגרר באמצעות בת זוגו המטפלת בו להליך שהדין בו הוא זכאות הגורם המטפל בו להשתמש בחניית הנכה, כאשר מדובר ברכב המלווה הנושא אף הוא תו נכה ומשמש לטיפול בנכה.

משהודתה ב"כ המערערת כי ועדת חריגים כן מאשרת לשני הורים, המטפלים בילד נכה באמצעות שני כלי רכב, להשתמש במקום חניה שהוקצה לרכב בעל מספר רישוי ספציפי, לא ברור מדוע לא יתאפשר הדבר לנכה, שאין מחלוקת שהוא נזקק לליווי צמוד. בוודאי בימים אלה, לאור טיב נכותו, כאשר מדובר בשני כלי רכב הנושאים תו נכה.

ראוי היה גם לשקול האם יש במקרה דנן להעניק חשיבות זהה לתלונות לא מוכחות של שכנים, או למצוא זהות בין עניינם ובין עניינה של המשיבה כאן, כאשר המערערת עצמה מבהירה כי הוציאה דוחות הן לשכנים והן למשיבה, משום שהם חנו שלא כדין בחניית הנכה של בן הזוג של המשיבה. זאת מבלי לבחון השוני הרלוונטי בין המשיבה ובין השכנים.

18. לאור כל האמור בפסק דין זה, המזכירות תעביר העתק פסק הדין ללשכה המשפטית במשרד הביטחון, אגף השיקום, וללשכה המשפטית של ארגון נכי צה"ל.

19. בכפוף לכך אינני עושה צו להוצאות, והכול מתוך אמונה כי המסקנות והבדיקות הנדרשות מההליך ומהאמור בפסק הדין, יוסקו ויבוצעו.

ניתן היום, י"ב שבט תשפ"ד, 22 ינואר 2024, בהעדר הצדדים.